

29.03.2022

POL-2022-21690

Sisäministeriö

Poliisihallituksen lausunto sisäministeriölle ulkomaalaislain muutoksista, joilla laajennettaisiin pitkäaikaisen eli ns. D-viisumin käyttöä uusiin kohderyhmiin

1 Lausuntopyyntö

Sisäministeriö pyytää Poliisihallitukselta lausuntoa Sisäministeriössä valmisteilla olevaan luonnokseen hallituksen esitykseksi ulkomaalaislain muutoksista, joilla laajennettaisiin pitkäaikaisen eli niin sanotun D-viisumin käyttöä uusiin kohderyhmiin. Pitkäaikaisenviisumin avulla nopeutettaisiin oleskeluluvan saaneiden maahantuloa. Ulkomaalaislakiin ehdotettujen muutosten myötä pitkäaikainen viisumi voitaisiin myöntää opiskelijoille, tutkijoille, sertifioitujen työnantajien työntekijöille, yritysten johtotehtävissä toimiville sekä edellä mainittujen perheenjäsenille. Pitkäaikainen viisumi voitaisiin myöntää maahantuloa varten myös ulkomailla oleskelevalle oleskeluluvan haltijalle, jos hän on menettänyt oleskelulupakorttinsa.

2 Poliisihallituksen lausunto

2.1 Asiasta yleisesti

Ulkomaalaislakiin ehdotetaan lisättäväksi säännökset pitkäaikaiseen oleskeluun tarkoitetun viisumin eli niin sanotun kansallisen viisumin myöntämisestä opiskelijoille, tutkijoille, sertifioitujen työnantajien työntekijöille, yritysten johtotehtävissä toimiville sekä edellä mainittujen perheenjäsenille.

Ehdotuksessa esitetään, että Maahanmuuttovirasto myöntäisi pitkäaikaisen viisumin sellaisille kolmannen maan kansalaisille, joille on myönnetty opiskelijan tai tutkijan oleskelulupa tai oleskelulupa sillä perusteella, että he toimivat sertifioitujen työnantajien palveluksessa tai yrityksen johtotehtävissä sekä edellä mainittujen perheenjäsenille, joille on myönnetty oleskelulupa perhesiteen perusteella. Pitkäaikaisen viisumin avulla nopeutettaisiin oleskeluluvan saaneiden maahantuloa.

Pääministeri Sanna Marinin hallituksen hallitusohjelman tavoitteena on lisätä koulutus- ja työperusteista maahanmuuttoa. Erityistä huomiota on kiinnitetty lupamenettelyjen tehostamiseen ja nopeuttamiseen tavoitteena edistää koulutus- ja työperusteista maahanmuuttoa ja erityisesti siihen liittyvien maahantulomenettelyjen sujuvoittamista. Ulkomaalaislakiin ehdotetaan

myös lisättäväksi säännös pitkäaikaisen viisumin myöntämisestä maahan-tuloa varten ulkomailla oleskelevalle oleskeluluvan haltijalle, jos hän on me-nettänyt oleskelulupakorttinsa.

Nyt ehdotettu pitkäaikaista viisumia koskeva sääntely perustuu Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehtyyn yleissopimukseen. Pitkäaikaisen viisumin voimassaoloaika olisi 100 vuorokautta.

Lisäksi ehdotetaan ulkomaalaislain muuttamista siten, että ulkoministeriö myöntää tilapäisen oleskeluluvan ulkovaltojen diplomaatti- ja konsuliedus-tustojen palvelukseen Suomeen lähetetyn henkilökunnan jäsenen 18 - 20-vuotiaalle perheen mukana muuttavalle jälkeläiselle suoraan alenevassa polvessa samoin kuin puolison vastaavalle jälkeläiselle.

2.2 Esitetyn ulkomaalaislain muutosluonnoksen huomiot

Esityksen perusteluissa todetaan, että opiskelijoiden, tutkijoiden ja työnteki-jöiden maahanmuuttoon liittyvien lupahakemusten käsittely on osoittautu-nut ongelmallisen hitaaksi, mikä voi viivästyttää opintojen, tutkimustyön ja työskentelyn aloittamista ja vaikeuttaa rekrytointia. Yhtenä tapana nopeut-taa maahantuloa on pitkäaikaisen viisumin myöntäminen henkilöille, joille on myönnetty oleskelulupa eikä henkilön tarvitse jäädä odottamaan oleske-lulupakortin toimitusta ulkomailla.

Poliisihallituksen mukaan oleskelulupa-asioiden sujuvan ja tehokkaan sekä oikeusvarman käsittelyn ja päätöksenteon voidaan katsoa olevan erittäin tärkeätä kaikissa ulkomaalaisten oleskelulupa-asioissa. Laittoman maahan-tulon ja laittoman maassa oleskelun torjunnan näkökulmasta on tärkeätä, että ennen viisumin myöntämistä varmistetaan, ettei henkilön maahan tule-miselle ole esteitä, esimerkiksi Schengen-alueelle määrättyä maahantulo-kieltoa.

Viisumin myöntämisprosessissa tulee pyrkiä estämään mahdollisimman tehokkaasti väärinkäytösten mahdollisuus. Viranomaisyhteistyön merkitys tiedonvaihdossa on tärkeä osa laittoman maahantulon torjunnassa. Oles-kelulupaan liittyvien biometristen tunnisteiden antamisessa ulkoisille palve-luntarjoajille saattaa liittyä korostuneita väärinkäytösten riskejä, mistä joh-tuen olisi tärkeätä, että palveluntarjoajat evaluoitaisiin riittävän usein ja hei-dän kanssaan tehdään tiivistä yhteistyötä Suomen viranomaisten toimesta.

Poliisihallitus katsoo, että pitkäaikaisen viisumin käytön laajentamisessa tulee huomioida viranomaisten ja ulkoisen palveluntarjoajan henkilöstön riittävä koulutus, jotta asiaa käsittelevillä henkilöillä on paras mahdollinen osaaminen viisumin myöntämiseen liittyvissä asioissa.

Poliisin ulkomaalaisvalvonnan näkökulmasta on erittäin tärkeätä, että oles-kelulupakortit saadaan toimitettua pitkäaikaisviisumin voimassa olon ai-kana, ettei oleskelu Suomessa muutu ulkomaalaislain säännösten mukaan laittomaksi ja ulkomaalainen syyllisty ulkomaalaisrikkomukseen. Toisin sa-noen oleskelulupakortin toimitusprosessin sujuvuus tulee varmistaa.

Poliisijohtaja

Sanna Heikinheimo

Poliisitarkastaja

Ari Jokinen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 29.03.2022 klo 10:00. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaimosta.

Jakelu

Sisäministeriön kirjaamo
Sisäministeriö MMO

Tiedoksi

Poliisiylijohtaja Seppo Kolehmainen
Poliisiylitarkastaja Vesa Pihajoki
Ylikomisario Janne Lepsu
SMPO